

IN F O R M A T O R
ZA STUDENTE DOKTORSKIH STUDIJA

BEOGRAD, ŠKOLSKA 2017/2018. GODINA

O NAMA

Osnovan 2001. godine, Pravni fakultet Univerziteta UNION u Beogradu prepoznaje se po modernom načinu izučavanja pravnih disciplina koji uključuje spoj teorijske i praktične nastave. Fakultet se razlikuje od drugih pravnih fakulteta po tome što se na ovom fakultetu pored standardnih pravnih disciplina, izučavaju i moderne discipline kao što su pravo EU, medijsko pravo, medicinsko pravo, pravna etika, ekološko pravo, pravo informacionih tehnologija, prava deteta i dr.

Studijski programi koncipirani su i usaglašeni sa odgovarajućim programima evropskih fakulteta.

Na Fakultetu predaju ili drže gostujuća predavanja eminentni profesori i istaknuti pravni stručnjaci iz prakse uključujući prof. dr. dr h.c. Vladimira Vodinelića, prof. dr Vesnu Rakić-Vodinelić, prof. dr Dragoljuba Popovića, prof. dr Dušana Kitića, prof. dr Zorana Ivoševića, prof. dr Bogoljuba Milosavljevića, prof. dr Nebojšu Šarkića.

Prepoznatljiv doprinos u nastavi daje i grupa mladih nastavnika koja se školovala na prestižnim inostranim fakultetima kao što su London School of Economics, Sorbonne, Central European University, Columbia University, University of Connecticut, University of Leicester i dr.

Ovo je jedini fakultet u Republici Srbiji na kojem rade ili su angažovani kao gostujući profesori naučnici koji su za svoj doprinos razvoju pravne nauke stekli počasne doktorate svetski priznatih univerziteta u inostranstvu: profesoru Vladimiru Vodineliću dodeljen je počasni doktorat u Nemačkoj.

Nastavnici ovog fakulteta predstavljaju Republiku Srbiju u radnim telima UN, Saveta Evrope i evropskim stručim organizacijama.

PFUU je registrovan Rešenjem Ministarstva prosvete i sporta Republike Srbije broj 612-00-298/2001-04 od 01. 11. 2001.

Komisija za akreditaciju i proveru kvaliteta Republike Srbije, izdala je 06.02.2015. godine uverenje br.612-00-02500/2013-04 o akreditaciji studijskog programa doktorskih akademskih studija.

POLITIKA JEDNAKIH MOGUĆNOSTI

Pravni fakultet Univerziteta UNION u Beogradu ne vrši diskriminaciju studenata, nastavnika i zaposlenih po bilo kom osnovu uključujući osnove rase, nacionalnosti, vere, pola, rođenja, društvenog porekla, seksualne orijentacije, političkog opredeljenje, imovinskog stanja, kulture, jezika, starosti i psihičkog ili fizičkog invaliditeta.

AKADEMSKI KALENDAR ZA ŠKOLSKU 2017/18. GODINU

Akadska godina podeljena je na dva semestra: zimski i letnji.

Zimski semestar počinje: 01. 11. 2017.

Zimski semestar se završava: 10. 02. 2018.

Letnji semestar počinje: 26. 02. 2018.

Letnji semestar se završava: 09. 06. 2018.

Ispitni rokovi: Februarski: 12.02. – 24.02.2018.

Aprilski: 10.04. - 21.04.2018.

Junski: 11.06. – 30.06.2018.

Septembarski 1: 03.09. - 15.09.2018.

Septembarski 2: 24.09. - 29.09.2018.

Oktobarski: 01.10. – 10.10.2018.

Neradni dani:

Fakultet ne radi u dane vikenda i državnih praznika i to:

11.novembar (Dan primirja)

1 i 2. januar (Nova Godina)

15. i 16. februar (Dan državnosti Republike Srbije)

6. i 9. april (Uskršnji praznici)

1. i 2. maj (Prvomajski praznici)

STUDIJSKI PROGRAM DOKTORSKIH AKADEMSKIH STUDIJA

OSNOVNE NAPOMENE

Na Pravnom fakultetu Univerziteta UNION organizuju se i sprovode **doktorske akademske studije prava** po čijem završetku se stiče naučni naziv **doktora nauke – pravne nauke**.

Pravo upisa imaju lica koja su prethodno ostvarila obim studija od najmanje 300 ESPB bodova na osnovnim akademskim i diplomskim akademskim (master) studijama iz oblasti prava, odnosno lica kojima je, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju ili propisima države u kojoj su stekli naziv diplomirani pravnik, priznat naziv diplomirani pravnik – master, kao i lica koja su stekla naziv master pravnih nauka po inostranim propisima, pošto se izvrši priznavanje (nostrifikacija) inostrane diplome.

Svrha studijskog programa doktorskih studija

•*Metodološki aspekt:* Razvoj pravničkog kritičkog mišljenja upotrebom naročito uporednopravnog, egzegetičkog, a po potrebi i istorijskog i sociološkog metoda u savladavanju nastavnih predmeta; upoznavanje sa ključnim teorijskim radovima iz oblasti za koju se kandidat opredeljuje sa osposobljavanjem za kritičku analizu argumentacije; sticanje metodoloških, topičkih i argumentacijskih znanja za formulisanje kritičkog pravnog mišljenja; razvoj pravnog mišljenja, vezanog za normativnu sadržinu odgovarajuće discipline.

•*Dogmatski aspekt:* Naročita pažnja se posvećuje savladavanju pravne terminologije na vodećim jezicima, upoznavanju bitnih karakteristika porodica prava u oblasti nastavnih predmeta koje kandidat savlađuje (romansko-germanski model, srednjeevropski, anglo-američki, nordijski) sa produbljenim savladavanjem jednog od tih modela u okviru nastavnih predmeta koje kandidat studira.

•*Personalni aspekt:* Pripremanje kandidata za samostalnu monografsku obradu teme koju bira za predmet doktorske disertacije.

•*Razvojni aspekt:* Priprema kandidata za uočavanje bitnih elemenata discipline za koju se kandidat opredelio, a koji doprinose, ili mogu doprineti, razvoju pravne teorije u okviru te discipline, sa uočavanjem uporednog zaostajanja, ili pak održavanja koraka sa savremenim stanjem naučnog razvoja date discipline.

•*Evropski aspekt:* Savladavanje standarda Saveta Evrope, Evropskog suda za ljudska prava, odnosno standarda Evropske Unije, a naročito Evropskog suda pravde u nastavnim predmetima za koje se kandidat opredelio, sa ciljem pripreme kandidata za teorijsko-kritičko mišljenje o institutima evropskog prava, u meri u kojoj su obuhvaćeni datim nastavnim predmetima.

•*Socijalni aspekt:* Analiza društvenih posledica savremenog razvoja normativnog osnova datih nastavnih predmeta; zadovoljavanje potreba pravnog sistema Republike Srbije, priprema kandidata za kritičko rasuđivanje o izvorima prava u okviru nastavnih predmeta za koje se kandidat opredelio; priprema u nomotehničkom smislu za izradu optimalnih zakonskih i drugih tekstova koji doprinose razvoju pravnog sistema Srbije u okviru nastavnih predmeta za koje se kandidat opredelio.

KURIKULUM

Nastava na doktorskim studijama traje VI semestara. Aktivna nastava obuhvata predavanja i studijski istraživački rad, s tim što u toku poslednje godine odnosno u V i VI semestru aktivna nastava obuhvata samo studijski istraživački rad u svrhu izrade doktorske disertacije.

Obavezni predmeti za studente doktorskih studija su:

- Teorija prava
- Teorija ustavnog prava i evropski konstitucionalizam
- Teorija privatnog prava.

Obavezni predmeti se slušaju u I, II i III semestru. U toku prve godine student je takođe dužan da odbrani dva seminarska rada i da pripremi i odbrani projekat doktorske disertacije.

Kriterijum izbornosti u kurikulumu ostvaren je kroz nastavu u 2. godini odnosno u III i IV semestru. Izborni predmeti su:

- Građansko parnično procesno pravo sa izvršnim procesnim pravom
- Krivično procesno pravo
- Kazneno pravo i transnacionalni kriminalitet
- Ekološko pravo

U toku V semestra student je dužan da podnese izveštaj mentoru o radu na doktorskoj disertaciji a u toku VI i prvi nacrt disertacije.

Ostvarivanje ESPB

Ukupni broj ESPB koji student stiče nakon ispunjenih svih obaveza iz kurikuluma je 180.

Od toga 60 ESPB stiče se odbranom doktorske disertacije, po 17 ili 18 bodova polaganjem svakog od obaveznih predmeta, po 15 ili 17 polaganjem svakog od izbornih predmeta, po 5 odbranom seminarskih radova, 15 odbranom projekta doktorske disertacije i po 5 ESPB objavljivanjem naučnih članka.

NASTAVNE AKTIVNOSTI PO SEMESTRIMA

I SEMESTAR

Teorija prava (18 ESPB)
prof. dr Dušan Vranjanac
prof. dr Dragoljub Popović

Seminarski rad I (5 ESPB)

**Priprema projekta doktorske
disertacije**

III SEMESTAR

Teorija privatnog prava (18 ESPB)
prof. dr dr h.c. Vladimir Vodinelić
prof. dr Zlatko Stefanović
prof. dr Dušan Kitić
prof. dr Sonja Bunčić

**Građansko parnično procesno pravo
sa izvršnim procesnim pravom (17 ESPB)**
prof. dr Nebojša Šarkić
prof. dr Monika Milošević

Krivično procesno pravo (17 ESPB)
dr Jovan Ćirić naučni savetnik

Naučni članak I (5 ESPB)

V SEMESTAR

**Podnošenje izveštaja o izradi
doktorske disertacije**

Izrada doktorske disertacije (60 ESPB)

II SEMESTAR

**Teorija ustavnog prava (17 ESPB)
i evropski konstitucionalizam**
prof. dr Bogoljub Milosavljević
prof. dr Violeta Beširević

Seminarski rad II (5 ESPB)

**Obrana projekta doktorske
disertacije (15 ESPB)**

IV SEMESTAR

Ekološko pravo (15 ESPB)
prof. dr Monika Milošević

**Kazneno pravo i transnacionalni
kriminalitet (15 ESPB)**
prof. dr Nataša Mrvić-Petrović

Naučni članak II (5 ESPB)

VI SEMESTAR

**Podnošenje prve verzije doktorske
disertacije**

UKUPNO: 180 ESPB

NASTAVNI PLANOVI

Naziv predmeta: TEORIJA PRAVA

Sadržaj predmeta

1. *nedelja* :Predmet teorije prava
2. *nedelja* :Metodi teorije prava
3. *nedelja*: Pojam prava - problemi definisanja pojma prava
4. *nedelja* :Pojam i vrste pravnih normi
5. *nedelja* :Elementi (struktura) pravne norme
6. *nedelja* :Pojam pravnog akta, forma i sadržina
7. *nedelja* :Vrste pravnih akata (opšti i pojedinačni)
8. *nedelja* :Prezentacija i diskusija o seminarskim radovima posvećenim analizi jedne istaknute akademske publikacije iz oblasti metodologije prava i društvenih nauka
9. *nedelja* :Kolokvijum
10. *nedelja* :Subjekti prava (fizička i pravna lica). Pravno ovlašćenje i pravna obaveza (dužnost)
11. *nedelja* :Zakovitost. Teorije o pravu: prirodnopravne teorije
12. *nedelja* :Teorije o pravu: Pravni pozitivizam i sociološke škole
13. *nedelja* :Teorije o pravu: Skandinavski i američki pravni realizam
14. *nedelja* :Teorije o pravu: Hermeneutika i teorija argumentacije
15. *nedelja*: Prezentacije i diskusija o kratkom eseju na zadatu temu

Literatura:

1. T. Živanović, *Sistem sintetičke pravne filozofije*, Beograd, 1921-1959
2. R. Lukić, *Teorija države i prava*, "Sabrana dela", tom 2. Beograd, 1995
3. H. Kelzen, *Čista teorija prava* (prevod drugog izdanja iz 1960.), Beograd, 2007
4. H. Kelzen, *Opšta teorija prava i države*, 2010
5. R.Vasić/K.Čavoški, *Uvod u pravo*, Beograd, 2011
6. Zbornik za teoriju prava 1-4, SANU, Beograd, 1979-1990
7. R.Lukić/B.Košutić, *Uvod u pravo*, Pravni fakultet u Beogradu, 2005
8. M.Đurić, *Istorija političke filozofije*, 1971
9. G.Faso, *Istorija filozofije prava*, 2007
10. R.Lukić, *Pojam teorije prava*, Zbornik za teoriju prava SANU, 1979
11. G.Radbruh, *Filozofija prava*, 1980
12. Lj.Tadić, *Filozofija prava*, 1983
13. N.Visković, *Pojam prava*, 1981
14. V.Vodinelčić, *Jusnaturalizam, napred - marksizam, stoji!*, Pravni život br. 12, 1996
15. G.Vukadinović/R.Stepanov, *Teorija prava*, 2011

**Naziv predmeta: TEORIJA USTAVNOG PRAVA
I EVROPSKI KONSTITUCIONALIZAM**

Sadržaj predmeta:

1. *nedelja*: Opšta učenja o ustavu i ustavnom pravu.
2. *nedelja*: Osnovne linije u evoluciji ustavnosti i teorijske misli o ustavu.
3. *nedelja*: Obrisi Evropskog ustavnog prava.
4. *nedelja*: Evropsko upravno pravo.
5. *nedelja*: Razvitak ustavnosti i ustavnog prava u Srbiji.
6. *nedelja*: Načela savremenog ustavnog uređenja. Jačanje transnacionalne demokratije: slučaj EU.
7. *nedelja*: Osnovni pojmovi i sadržina ljudskih prava. Ostvarivanje i zaštita ljudskih prava. Evropski standardi (SE i EU); konflikt standarda i vrednosti u zaštiti ljudskih prava u evropskom pravnom prostoru.
8. *nedelja*: Opšta učenja o vlasti.
9. *nedelja*: Neposredna, predstavnička i poluneposredna demokratija. Izbori i političke stranke.
10. *nedelja*: Prezentacija i diskusija o seminarskim radovima posvećenim analizi jedne istaknute akademske publikacije iz oblasti ustavnog prava
11. *nedelja*: Zakonodavna vlast.
12. *nedelja*: Izvršna i sudska vlast. Javna uprava i sudska kontrola uprave.
13. *nedelja*: Oblici državnog uređenja. Reforma evropskog konstitucionalizma.
14. *nedelja*: Teritorijalna decentralizacija. Uprava u decentralizovanim teritorijalnim jedinicama.
15. *nedelja*: Sistemi kontrole ustavnosti i ustavnost u vanrednim stanjima.

Literatura:

1. Milosavljević B./Popović D, *Ustavno pravo*, Beograd: Pravni fakultet Univerziteta Union, 2011
2. Jovičić M, *Ustavni i politički sistemi*, Sl.glesnik, Pravni fakultet u Beogradu, 2006
3. Lovo F, *Velike savremene demokratije*, Sremski Karlovci – Novi Sad: Izd. knjiž. Z. Stojanovića, 1999;
4. Fridrih, K., *Konstitucionalna demokratija: teorija i praksa u Evropi i Americi*, Podgorica: CID, 2005;
5. Milosavljević B, *Uvod u teoriju ustavnog prava*, 2011

Naziv predmeta: TEORIJA PRIVATNOG PRAVA

Sadržaj predmeta

1. *nedelja*: Pojam nauke i kriterijum naučnosti teorije
2. *nedelja*: Nastanak i razvoj
3. *nedelja*: Opšta teorija privatnog prava, pojam i struktura
4. *nedelja*: Teorija i meta-teorija privatnog prava; sistematika i dogmatika
5. *nedelja*: Razvojni put teorije privatnog prava
6. *nedelja*: Privatno pravo i druge grane prava
7. *nedelja*: Privatno pravo kontinentalnog evropskog kruga
8. *nedelja*:. Prezentacija i diskusija o seminarskim radovima posvećenim analizi jedne istaknute akademske publikacije iz teorije privatnog prava
9. *nedelja*: Kolokvijum
10. *nedelja*: Subjektivno pravo, ograničenja subjektivnih prava. Zabrana zloupotrebe prava
11. *nedelja*: Osnovne pravne vrednosti privatnog prava. Načela privatnog prava i odstupanja od njih
12. *nedelja*: Najopštija načela privatnog prava i odstupanje od njih
13. *nedelja*: Manje opšta načela privatnog prava i odstupanja od njih
14. *nedelja*: Lična prava
15. *nedelja*: Prezentacije i diskusija o kratkom eseju na zadatu temu

Literatura:

1. Mihajlo KONSTANTINOVIĆ, *Jugoslovenski građanski zakonik*, Anali Pravnog fakultet u Beogradu, 3-4.1982
2. Mihajlo KONSTANTINOVIĆ, *Zabrana zloupotrebe prava i socijalizacija prava*, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, 3-4, 1982 = Arhiv za pravne i društvene nauke, 3, 1925
3. Božidar S. MARKOVIĆ, *Doprinos Živana Spasića teoriji prava*, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, 4, 1990
4. Božidar S. MARKOVIĆ, *Pravičnost i pravni poredak*, Arhiv za pravne i društvene nauke, 1, 1938 = u: Danilo Basta, *Preobražaji ideje prava*, Beograd, 1991
5. Danilo Basta, *Preobražaj ideje prava*, 1991
6. Vladimir V. VODINELIĆ, *Građansko pravo – Uvodne teme*, Beograd, 1991
7. Vladimir V. VODINELIĆ, *Takozvana zloupotreba prava*, Beograd, 1997
8. Vladimir V. VODINELIĆ, *Beogradska civilistika i njeno evropsko okruženje*, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, 1-2, 1993 = u: Naučno nasleđe Pravnog fakulteta u Beogradu 1841-1941, Beograd, 1994
9. Vladimir V. VODINELIĆ, *Sto pedeset godina kasnije: šta je još živo u Srpskom građanskom zakoniku*, Srpska akademija nauka i umetnosti, Beograd, 1995
10. Vladimir V. VODINELIĆ, *Jusnaturalizam, napred! – Marksizam, stoj!* (Povodom jedne smene na pravno-teorijskoj sceni), *Pravni život*, 12, 1996
11. Vladimir V. VODINELIĆ, *Javno i privatno pravo*, Beograd, 1986

Naziv predmeta: GRAĐANSKO PARNIČNO PROCESNO PRAVO SA IZVRŠNIM PROCESNIM PRAVOM

Sadržaj predmeta:

1. *nedelja*: Radno definisanje složenih procesnih instituta
2. *nedelja*: Intervencija u parnici: učešće trećeg lica sa svojstvom stranke ili bez tog svojstva?
3. *nedelja*: Klasifikacije intervencije: obična intervencija i suparničarska intervencija (pojmovi; kriterijum klasifikacije; posledice kvalifikacije; položaj): pojam glavne intervencije i njene posledice na prvobitnu parnicu.
4. *nedelja*: Teorije o identitetu tužbenog zahteva. Klasifikacije sa stanovišta uticaja supstancijalnog prava.
5. *nedelja*: Spajanje tužbenih zahteva
6. *nedelja*: Otuđenje spornog prava u toku parnice. Teorije relevancije i irelevancije
7. *nedelja*: Suparničarstvo.
8. *nedelja*: Prezentacija i diskusija o seminarskim radovima posvećenim analizi jedne istaknute akademske publikacije iz oblasti građanskog parnično procesnog i izvršnog procesnog prava
9. *nedelja*: Načela izvršnog postupka . Sredstva izvršenja
10. *nedelja*: Pravnosnažnost i izvršnost . Kondemnatornost.
11. *nedelja*: Kolokvijum
12. *nedelja*: Novčana potraživanja. Nenovčana potraživanja.
13. *nedelja*: Posebni postupci. Privremene mere
14. *nedelja*: Reforma izvršnog prava
15. *nedelja*: Prezentacije i diskusija o kratkom eseju na zadatu temu

Literatura:

1. *Dika, M. – Triva, S. Građansko parnično procesno pravo*, Narodne novine, Zagreb, 2004, str.
2. *Karamarković, L. Poravnanje i medijacija*, Beograd, Fakultet za poslovno pravo, 2004
3. *Ivošević, Z. Suparničarstvo*, Pravno-ekonomski centar , Beograd, 1979
4. *Rakić-Vodinelić, V. Obična intervencija u parničnom postupku – uporednopravni pregled i jugoslovensko pravo*, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, 1996 (2-3), str.120 – 139
5. *Blagojević, Borislav, Sistem izvršnog prava*, Geca Kon Beograd, 1938
6. *Šarkić Nebojša, Mladen Nikolić, Komentar Zakona o izvršnom postupku sa sudskom praksom i obrascima*, 2009
7. *Šarkić, Nebojša, Nikolić, Mladen, Građanski izvršni postupak. Komentar Zakona o izvršnom postupku : sa sudskom praksom i obrascima*, Beograd : Fakultet za poslovno pravo, 2005, 435 str.
8. *Poznić, Borivoje, Rakić-Vodinelić, Vesna, Građansko procesno pravo*, Beograd : Savremena administracija, 1999

9. Šarkić, Nebojša, Rašić, Dragan, *Priručnik za primenu Zakona o izvršnom postupku*, Beograd : Savremena administracija, 1990, 368. str.
10. Dika, Mihajlo, *Građansko ovršno pravo*, Zagreb : Narodne novine, 2007

Naziv predmeta: KRIVIČNO PROCESNO PRAVO

Sadržaj predmeta:

1. *nedelja*: Pojam, značaj, vrste i osnovne karakteristike načela krivičnog postupka. Evropski krivični postupci
2. *nedelja*: Pravo na pravično suđenje. Evropski standardi.
3. *nedelja*: Prezumpcija nevinosti.
4. *nedelja*: Javnost krivičnog postupka.
5. *nedelja*: Načelo sudske nezavisnosti.
6. *nedelja*: Učešće građana u vršenju krivičnog pravosuđa.
7. *nedelja*: Načelo zbornog suđenja. Načelo neposrednosti
8. *nedelja*:. Prezentacija i diskusija o seminarским radovima posvećenim analizi jedne istaknute akademske publikacije iz oblasti krivično procesnog prava
9. *nedelja*: Kolokvijum
10. *nedelja*: Istraživanje materijalne istine. Optužno i istražno načelo.
11. *nedelja*: Ne bis in idem. Načelo legaliteta. Načelo odbrane.
12. *nedelja*: Medjunarodna saradnja u krivičnim stvarima
13. *nedelja*: Razvitak krivičnog prava EU
14. *nedelja*: Načelo slobodne ocene dokaza.
15. *nedelja*: Prezentacije i diskusija o kratkom eseju na zadatu temu

Literatura:

1. M. Grubač: *Krivično procesno pravo*, izd. Službeni glasnik i Pravni fakultet univerziteta Union, sedmo izdanje, Beograd 2011.
2. M. Grubač: *Načela krivičnog postupka i njihova transformacija*, Zbornik Matice srpske za društvene nauke“, br. 97/1994, str. 65-974. Matica Srpska, 1994
3. L.Henigsberg: *Krivični postupak o pravnim lekovima - Sistematsko izlaganje*, 1933
4. Zakon: *Zakon o krivičnom postupku i drugi izvori hrvatskoga kaznenog postupavnog prava: redakcijski pročišćeni tekst / Davor Krapac. - Z. dopunjeno izd. - Zagreb: Min. unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, 1996*

Naziv predmeta: EKOLOŠKO PRAVO

Sadržaj predmeta:

1. *nedelja*: Pojam životne sredine i relevantne koncepcije ekološkog prava;
2. *nedelja*: Načela i sistem prava životne sredine;
3. *nedelja*: Međunarodno ekološko pravo. Ekološko pravo kao ljudsko pravo
4. *nedelja*: Izvori međunarodnog ekološkog prava.
5. *nedelja*: Sudska praksa međunarodnih sudova u oblasti životne sredine – izvor: fotokopije skenirane sa sajta; od studenata se očekuje da urade i sami malo istraživanje o svakoj presudi.
6. *nedelja*: Ekološko pravo EU
7. *nedelja*: Sudska praksa ESP
8. *nedelja*: Upravljanje otpadom.
9. *nedelja*: Zaštita vazduha; Zaštita voda.
10. *nedelja*: Zaštita od buke; Zaštita od radijacije.
11. *nedelja*: Klimatske promene i oštećenje ozonskog omotača.
12. *nedelja*: Pravni okvir zaštite životne sredine u Srbiji – izvori.
13. *nedelja*: Građanskopravna zaštita u oblasti životne sredine.
14. *nedelja*: Krivičnopravna zaštita u oblasti životne sredine.
15. *nedelja*: Uloga javne uprave u zaštiti životne sredine.

Literatura:

1. Čavoški, A, *Ekološko pravo: harmonizacija domaćeg zakonodavstva sa pravom Evropske unije*, Beograd: Institut za uporedno pravo, 2004.
2. Ninković, M, *Zaštita životne sredine i ekološke parnice u Sjedinjenim Američkim Državama*, Beograd: Dosije, 2004.
3. Alston, Ph, *People's Rights*, New York: Oxford University Press, 2001.
4. Lončarić-Horvat, O, *Pravo okoliša*, Zagreb: Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja: Organizator, 2003.
5. Todić, D, *Pravo životne sredine i humana budućnost*, "Pravni život", God. 55, knj. 501, br. 9 (2006), str. 595-608.
6. Čavoški A, *Osnovi ekološkog prava Evropske unije*, 2007

Naziv predmeta: KAZNENO PRAVO I TRANSNACIONALNI KRIMINALITET

Sadržaj predmeta:

1. *nedelja*: Osnovni sistemi kaznenih delikata u uporednom pravu i sistem kaznenih delikata u pravu Republike Srbije. Pojam krivičnog dela.
2. *nedelja*: Pojam privrednog prestupa i prekršaja, međusobni i odnos prema krivičnom delu.
3. *nedelja*: Radnja krivičnog dela i drugih kaznenih delikata. Razlozi isključenja protivpravnosti – značaj i primena.
4. *nedelja*: Odgovornost za kaznene delikte (kriterijumi zasnivanja, subjekti i slično). Specifičnosti krivične i kaznene odgovornosti pravnih lica.
5. *nedelja*: Sistem sankcija za pojedine kaznene delikte i sistem kazni (zatvor, novčana i druge kazne). Modaliteti izvršenja krivičnog i drugih kaznenih dela (pokušaj, saučesništvo, sticaj)
6. *nedelja*: Mere bezbednosti i zaštitne mere
7. *nedelja*: Prezentacija i diskusija o seminarskim radovima posvećenim analizi jedne istaknute akademske publikacije iz oblasti krivičnog prava i kriminologije
8. *nedelja*: Pojam organizovanog kriminala i korupcije,
9. *nedelja*: Pojavni oblici (fenomenologija) transnacionalnog organizovanog kriminala
10. *nedelja*: Pranje novca. Korupcija.
11. *nedelja*: Posebnosti krivičnog postupka za dela organizovanog kriminala. Evropsko krivično pravo. Saradnja na nivou EU
12. *nedelja*: Mera trajnog nadzora
13. *nedelja*: Oduzimanje imovinske koristi
14. *nedelja*: Uloga državnih organa u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Mere EU
15. *nedelja*: Prezentacije i diskusija o kratkom eseju na zadatu temu

Literatura:

1. Stojanović, Z, *Krivično pravo, opšti deo*, Beograd: 2001,
2. Mrvić-Petrović, N – Đorđević, Đ, *Moć i nemoć kazne*, Beograd: 1998,
3. Mrvić-Petrović, N, *Kriza zatvora*, Beograd, 2007,
4. Đorđević, Đ, *Prekršajno pravo*, Beograd: 2004.
5. Ignjatović, Đ, *Kriminologija*, 9. izdanje, Beograd: 2008,
6. Živanović, T, *Osnovi krivičnog prava Kraljevine Jugoslavije*. Opšti deo, knjiga I, Beograd: 1935,
7. Jovanović, Lj, *Krivično pravo, opšti deo*, Beograd: 2002,
8. Čejović, B, *Krivično pravo, opšti i posebni deo*, Beograd: 2006,
9. Šuković, M. – Srzentić, N, *Izabrani radovi*, Podgorica: Pravni fakultet, 2004.
10. Mrvić-Petrović, N. – Mitrović, Lj, *Prekršajno pravo*, Banja Luka: 2007.
11. Grubač, M, *Krivično procesno pravo*, 5. izdanje, Beograd: Pravni fakultet univ. Union i Službeni glasnik RS, 2008.

12. Zbornik radova “Borba protiv organizovanog kriminala u Srbiji - od postojećeg zakonodavstva do sveobuhvatnog predloga reforme”, Beograd: Institut za uporedno pravo u Beogradu - *Università degli Studi di Firenze-Dipartimento di diritto comparato e penale*, 2008, str. 31-46; 127-158; 271-281; 329-336; 369-381. (Prevedeno na engleski u knjizi “*The Fight against Organised Crime in Serbia*”, Belgrade: 2008).
13. V.D. Degan, B.Pavišić, V.Beširević, *Međunarodno i transnacionalno krivično pravo*, 2011

NASTAVNE OBAVEZE

Prisustvo na nastavi je obavezno.

U slučaju da se nastava ne odvija zbog nedovlnog broja kandidata, mentorske konsultacije se organizuju radi produbljenog izlaganja materije doktorskih studija, najmanje 5 puta u toku jednog semestra.

Oslobađanje od nastave: Studenti čije je prebivalište van Beograda, ili oni koji su upućeni na rad van Beograda, kao i kada postoje drugi opravdani razlozi, mogu, na obrazložen zahtev, biti oslobođeni obaveze pohađanja predavanja i seminara, ali se ne mogu osloboditi obaveze sudelovanja na mentorskim konsultacijama jednom u semestru. Odluku o oslobođenju od pohađanja nastave donosi Dekan Fakulteta

Overa semestra

Prisustvo na nastavi je uslov za overu semestra. Overava se svaki semestar pošto je kandidat ispunio sve nastavne obaveze predviđene u semestru koji overava.

Treći semestar mogu upisati samo studenti koji su položili ispite (pojedinačno) sa prosečnom ocenom najmanje 8 (ako je prosečna ocena niža u obavezi su da odbrane još jedan seminarski rad u dogovoru sa predmetnim nastavnikom), odbranili seminarske radove, uspešno odbranili projekat doktorske disertacije i ostvarili svih 60 ESPB sa prve godine studija.

Odbrani doktorske disertacije pristupa se po overi šestog semestra.

Priprema projekta doktorske disertacije

U prvom semestru student doktorskih studija priprema projekat doktorske disertacije.

Projekat doktorske disertacije treba da sadrži: obrazloženi predmet i naučni cilj rada, osnovne postavke od kojih se polazi, metode koje će se u istraživanju primenjivati i popis literature koja će se koristiti. Projekat doktorske disertacije treba da bude izložen na najmanje 20. strana.

Student pristupa odbrani projekta doktorske disertacije na kraju drugog semestra.

Student brani projekat doktorske disertacije pred Komisijom od tri nastavnika koju imenuje Veća za postdiplomske studije. Sva tri člana komisije moraju imati naučno zvanje doktora pravnih nauka i akademsko zvanje docenta, vanrednog ili redovnog profesora pravnog fakulteta.

Obrana projekta doktorske disertacije ocenjivaće se sa ***odbranjena/ neodbranjena***. Ako student ne odbrani projekat doktorske disertacije upućuje se na ponovnu izradu, s tim da ponovnoj odbrani ne može pristupiti **pre nego što istekne tri meseca od prethodne neuspešne odbrane**.

Odbranjeni projekat doktorske disertacije predstavlja osnov za sumarni izveštaj komisije koju imenuje Senat Univerziteta radi ocene o ispunjenosti uslova i podobnosti teme doktorske disertacije.

Seminarski rad

Student doktorskih studija je u obavezi da u prvom i drugom semestru uradi i odbrani seminarski rada iz predmeta sa prve godine studija. Pošto odbrani seminarski rad, student je dužan da po jedan primerak dostavi sekretaru Veća za postdiplomske studije za dosije i u biblioteku Fakulteta.

Naučni članak

Student doktorskih studija je dužan da u drugoj godini studija objavi dva naučna članka u domaćem ili stranom referentnom časopisu.

Nastavni materijali

Udžbenici, skripte i drugi nastavni materijali mogu se naći u skriptarnici ili biblioteci Fakulteta.

POLAGANJE ISPITA

Ispiti se polažu pojedinačno, posle odslušane nastave.

Ispiti se ne mogu prijaviti ako na vreme nisu ispunjene ugovorne finansijske obaveze. Zabrana prijavljivanja ispita traje do ispunjenja dospelih finansijskih obaveza.

Studenti su obavezni da polažu svaki ispit u prvom mogućem roku pošto su odslušali predavanja. Ako se ne polaže, smatra se da je student izašao na ispit i da ga nije položio. U ostalim rokovima student se dobrovoljno opredeljuje kada će da polaže ispit.

U školskoj godini, tj. zaključno sa ispitnim rokom „oktobar“, isti ispit student može polagati ukupno 3 puta.

Ispit koji ne položi do kraja školske godine, tj. zaključno sa ispitnim rokom „oktobar“, student je obavezan da sluša ponovo kao i da ispuni predviđene predispitne obaveze.

Ispiti se ocenjuju ocenama od 5 (nije položio/položila) do 10 (odličan).

Numeričko gradiranje ocena odgovara približno sledećim alfabetskim ocenama:

10=A+, 9=A, 8=B, 7=C, 6=D, 5=F

DOKTORSKA DISERTACIJA

Doktorska disertacija je rezultat originalnog naučnog rada kandidata u odgovarajućoj naučnoj oblasti.

Disertacija predstavlja naučni rad u kojem kandidat daje doprinos teoriji i pokazuje da je savladao metodologiju i veštinu samostalnog teorijskog postavljanja određenog pravnog pitanja, njegove obrade i sposobnost izvođenja zaključaka u skladu sa dogmatskim, istorijskim, uporednopravnim ili sociološkim metodama koje su primerene analizi pravnih pitanja ili instituta.

U disertaciji se koristi naučna i stručna aparatura (navođenje literature, izvora prava, sudskih odluka, sentenci, pravnih mišljenja, načelnih stavova i sl.) primerena naučnim i stručnim radovima iz oblasti prava. Ne može se odobriti odbrana disertacije u kojoj nije korišćenja inostrana literatura, prikaz i obrada zakonodavstva, a tamo gde je to potrebno, pravosudna i upravna praksa.

Standardi za pisanje disertacije:

Obim rada: po pravilu od 250 do 500 strana (od 70,000 do 100,000 reči).

Format papira: A4

Margine: gornja i donja po 2,5 cm, leva 3 cm, desna 2 cm.

Vrsta slova: Times New Roman

Veličina slova: u tekstu: font 12, u fusnotama: font 10

Prored: 1,5

Ravnanje teksta: Justified

Broj primeraka: Doktorska disertacija se predaje u 7 (sedam) primeraka u štampanoj formi i u jednom primerku u elektronskoj formi.

OBAVEZNI IZGLED NASLOVNE STRANE

PRAVNI FAKULTET
UNIVERZITETA UNION
U BEOGRADU

NASLOV DOKTORSKE
DISERTACIJE
(dokt.disertacija)

Kandidat: (ime i prezime)

Mentor: (titula, ime i prezime)

Beograd, godina

STRUKTURA DOKTORSKE DISERTACIJE

1. **Sadržaj:** osnovni delovi disertacije – podnaslovi - i brojevi strana
2. **Skraćenice:** ukoliko se koriste u radu
3. **Tabela sudskih slučajeva**
4. **Uvod:** navodjenje teme disertacije, razloga zbog kojih je kandidat odabrao da obradi baš tu temu, pitanja koja će se obraditi u disertaciji kao i kratak pregled sadržaja rada po delovima rada i glavni zaključak.
5. **Glavni deo disertacije:** obrađuje se tema disertacije a ovaj deo sadrži prikaz teorijskih (osnovne definicije) i praktičnih (ilustrativni primeri, po pravilu originalni) pitanja koji se odnose na zadatu temu. Taj deo teksta treba da bude strukturiran kroz više logičnih celina označenih odgovarajućim naslovima i podnaslovima. Svaka od ovih celina mora biti završena zaključcima za tu celinu.
6. **Zaključak:** na kraju disertacije nalazi se zaključak u kome se iznose rezultati do kojih je kandidat došao kroz izradu disertacije.
7. **Literatura:** spisak literature koju je kandidat koristio pri izradi rada dat azbučnim ili abecednim redom po prezimenima autora, s potpunim podacima o bibliografskoj jedinici.
8. **Prilozi:** ako student želi da ih prikaže.

Obavezna literatura

Kandidat je dužan da prilikom izrade svog rada koristi po pravilu 100 izvora, od kojih najmanje 80 izvora moraju biti akademske publikacije i najmanje 30 mora biti na stranom jeziku.

Pod izvorima literature podrazumevaju se svi publikovani izvori: udžbenici, monografije, zbornici, članci, odluke sudova, zakonodavni izvori, internet izvori, itd.

Citiranje:

Navođenje izvora mora se naznačiti u fusnotama. Pravila citiranja data su uz ovaj informator.

ZABRANA PLAGIJATA

Doktorska disertacija mora da predstavlja originalan doprinos kandidata i u njoj izradi je zabranjeno koristiti i preuzimati tuđe naučne i druge radove, bez adekvatnog navođenja izvora. Plagijatorstvo ne podrazumeva samo korišćenje tuđih stavova bez navoda već i korišćenje ili parafraziranje tuđih argumenata na način koji čitaoca navodi da potiču od autora doktorske disertacije.

Korišćenje i preuzimanje na nedozvoljeni način smatraće se plagijatom i biće sankcionisano u skladu sa aktima Fakulteta.

Ako se, u toku postupka ocene i odbrane doktorske disertacije ili kasnije utvrdi da disertacija nije originalan rad kandidata, diploma o stečenom akademskom nazivu oglašava se ništavom u skladu sa Statutom Fakulteta.

Organi i tela Fakulteta i Univerziteta, nastavnici i saradnici Fakulteta, koji dođu do saznanja o plagijatu u doktorskoj disertaciji koja se brani na Fakultetu, dužni su da o tome bez odlaganja obaveste dekana.

ODLUČIVANJE O PODOBOSTI ZA ODBRANU DOKTORSKE DISERTACIJE

Kandidat predaje doktorsku disertaciju mentoru.

Ako mentor utvrdi da doktorska disertacija ispunjava naučne i metodološke zahteve, podnosi predlog Veću postdiplomskih studija Fakulteta da ono predloži Senatu Univerziteta komisiju za ocenu i odbranu doktorske disertacije.

Mentor može predložiti kandidatu da izvrši izmene u doktorskoj disertaciji. Ako kandidat ne prihvati predlog mentora, on podnosi zahtev Veću postdiplomskih studija da se obrazuje komisija za ocenu i odbranu doktorske disertacije, a ako Veće ne prihvati taj predlog, na zahtev kandidata ili mentora, predlaže Senatu Univerziteta da odredi jednog ili više profesora za novog mentora ili komentore.

Po prijemu predloga Veća postdiplomskih studija Senat Univerziteta, imenuje komisiju za ocenu i odbranu doktorske disertacije.

Komisija ima neparan broj članova i sastoji se od najmanje tri nastavnika i istraživača u odgovarajućem naučnom zvanju, od kojih najmanje jedan nije u radnom odnosu na Fakultetu. Komisija je dužna da Senatu Univerziteta podnese izveštaj o doktorskoj disertaciji u roku od 30 dana od dana imenovanja. Izveštaj komisije potpisuju svi članovi komisije. Ako član komisije ima izdvojeno mišljenje, to mišljenje se unosi u izveštaj sa obrazloženjem na koji se deo izveštaja izdvojeno mišljenje odnosi.

Senat Univerziteta razmatra izveštaj komisije i na osnovu njega donosi odluku da doktorsku disertaciju odbije, vrati doktorantu na doradu ili da doktorant pristupi odbrani doktorske disertacije. Odluka Senata Univerziteta je konačna.

Po prihvatanju izveštaja, disertacija i izveštaj stavljaju se na uvid javnosti najmanje 10 dana pre odbrane doktorske disertacije.

ODBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE

Javna odbrana doktorske disertacije obavlja se, po pravilu, pred komisijom koja je dala ocenu disertacije, a izuzetno, iz opravdanih razloga sastav komisije može biti izmenjen.

Vreme i mesto odbrane doktorske disertacije objavljuju se na oglasnoj tabli Fakulteta i u sredstvima javnog informisanja.

Pre otvaranja javne odbrane komisija bira predsednika. Mentor kandidata ne može da bude izabran za predsednika komisije.

Predsednik komisije otvara javnu odbranu, daje osnovne biografske podatke o kandidatu i saopštava mišljenje komisije o doktorskoj disertaciji.

Potom se daje reč kandidatu da obrazloži naučne zaključke do kojih je došao, kao i metode koje je koristio u svom radu.

Posle izlaganja kandidata, predsednik daje reč članovima komisije da kandidatu postave pitanja, daju primedbe i sugestije, kao i da zatraže dopunska objašnjenja o stavovima i zaključcima koji se u doktorskoj disertaciji zastupaju.

U odgovorima na postavljena pitanja kandidat treba da pokaže da vlada materijom u oblasti u kojoj brani doktorsku disertaciju i da odbrani naučne zaključke do kojih je došao.

OCENE

Ocena: Odbrana doktorske disertacije se ocenjuje sledećim ocenama:

»nije odbranio/nije odbranila« (5/10)

»odbranio/odbranila« (6/10)

»odbranio/odbranila« (7/10)

»odbranio/odbranila« (8/10)

»odbranio/odbranila sa odlikom« (9/10)

»odbranio/odbranila sa odlikom« (10/10)

Odluka o oceni se donosi većinom ukupnog broja članova i javno se saopštava kandidatu. Odbranom doktorske disertacije lice stiče pravo na promociju u naučni stepen doktora nauka.

KO JE KO NA FAKULTETU

Dekan: Prof. dr Nebojša Šarkić

Prodekan za nastavu: Prof. dr Slađana Jovanović

Prodekan za nauku: Prof. dr Nataša Mrvić-Petrović

ČLANOVI VEĆA POSTDIPLOMSKIH STUDIJA

Prof. dr Nataša Mrvić-Petrović, predsednik Veća

Prof. dr Dušan Kitić

Prof. dr Bogoljub Milosavljević

Prof. dr Dragana Knežić-Popović

Prof. dr Violeta Beširević

Prof. dr Dušan Vranjanac

Sekretar Veća postdiplomskih studija : Uroš Jovanović

Sekretar Fakulteta: Dr Mario Lukinović

Menadžer Fakulteta: Goran Ćelić

Upravnik biblioteke: Ljiljana Prljinićević

Sekretarica dekana: Danijela Živković

Tehnička sekretarica: Dragana Kovačević

GDE JE ŠTA NA FAKULTETU

Učionice i sale: I sprat

Biblioteka: I sprat

Skriptarnica: I sprat

Studentski klub: I sprat

Dekanat i sekretarijat: II sprat

Kabinet prodekana za nauka i finansije: II sprat

Kabinet prodekana za nastavu: II sprat

Sekretar Veća za postdiplomske studije: II sprat

Kompjuterska sala: II sprat

KOGA KONTAKTIRATI

Sekretara veća postdiplomskih studija: upis/ispis, upis izvršenih finansijskih obaveza u indeks, nastavni planovi, raspored nastave, molbe za oslobađanje od nastave, overu semestra, prijave ispita i završnog rada, izdavanje diploma, prelaz sa srodnih fakulteta, izdavanje različitih uverenja i potvrda, duplikate indeksa.

Maria Lukinovića: za pritužbe i sugestije

Gorana Ćelića: za proveru finansijskih obaveza, izradu i dostavljanje profaktura

Marka Barjaktarevića : za nastavne materijale, usluge skriptarnice i tehničku pomoć

Ljiljanu Prljincević i Oliveru Golubović: za bibliotekarske usluge
Marka Cenića: za IT pomoć

ŠKOLARINA

Uplata školarine za doktorske studije: Troškovi iznose 2000 evra, u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu NBS na dan uplate, odnosno 1800 evra, ako se celokupna školarina uplaćuje prilikom upisa. Ako se školarina ne plaća u celosti prilikom upisa, student se obavezuje da prilikom upisa uplati 400 evra, a ostatak u osam mesečnih rata od po 200 evra, počev od novembra meseca. Odgovarajući iznos na ime mesečne rate može biti uplaćen bilo kog dana u mesecu za koji se plaća, s tim da ovaj iznos odgovara visini obaveze izraženoj u evrima, prema srednjem kursu NBS na dan uplate.

Šta obuhvata: Školarina za master studije obuhvata naknadu za predavanja, za mentorske konsultacije, za polaganje ispita, kao i za pripremu i odbranu doktorske disertacije.

Šta ne obuhvata: Školarina ne obuhvata cenu udžbenika i drugog nastavnog materijala, podizanje dokumenata na revers, izdavanja uverenja o položenim ispitima, produženje roka za okončanje doktorskih studija posle isteka roku od pet godina od dana kada je odbranjen projekat doktorske disertacije, i ispis sa fakulteta.

KORISNE INFORMACIJE

Troškovi štampanja (sa kompjutera) i fotokopiranja u skriptarnici:

5 dinara po prolazu (strani)

Radno vreme

Sekretara Veća za postdiplomske studije: 13.00-19.00.

Sekretara fakulteta: 10.00.-16.00.

Biblioteke: 9.00.- 20.00 (subotom od 11.00 do 17.00.)

Skriptarnice: 9.00.- 19.00.

Kompjuterske sale: 09.00-17.00.

Studentskog kluba: 08.30.-18.00.

Objavlivanje informacija

Sve informacije koje se odnose na nastavu, ispite, profesore i ostala pitanja vezana za doktorske studije objavljuju se na oglasnoj tabli fakulteta koja se nalazi na I spratu, pored šaltera kao i na web stranici fakulteta **www.pravnifakultet.rs**.

MOLIMO STUDENTE DA REDOVNO POSEĆUJU WEB STRANICU FAKULETA!

Dostupni kompjuterski programi

Microsoft Office, Paragraf Lex – baza pravnih podataka, Internet konekcija.

Kontakti:

Sekretar Veća za postdiplomske studije: (011) 2095 566

Računovodstvo: (011) 2095 513

Skriptarnica: (011) 2095 530

Biblioteka: (011) 2095 520

Fax: (011) 3196 379

Web stranica: www.pravnifakultet.rs

E-mail: natasa.mrvicpetrovic@pravnifakultet.rs
uros.jovanovic@pravnifakultet.rs

Broj računa fakulteta:

160-322641-19 ili 105-4939-53

Napomena: Prilikom uplate u pozivu na broj obavezno upisati br. indeksa!

Parkiranje

Mole se studenti da ne parkiraju vozila na trotoaru ispred fakulteta, jer ometaju kretanje pešaka. Fakultet će u suprotnom biti primoran da takva vozila ukloni o trošku studenta.